



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני: 5295530318

לפני כבוד השופט דוד גדעוני

המערערת סיטיפס בע"מ
באמצעות עו"ד רוני ליבסטר ודנה ברנס

נגד

המשיבה אלכסנדרה סוקולובסקי
באמצעות עו"ד אבי ברמלי

פסק דין

1
2 לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום (כבוד הרשם הבכיר א' אורנשטיין) מיום 28.2.19
3 שבו הורה על ביטול החיוב המוגדל שהוטל על המשיבה בקשר עם נסיעתה ברכבת הקלה בירושלים
4 (הרכבת הקלה).
5

6 1. ביום 21.12.2016 נסעה המשיבה ברכבת הקלה. זמן קצר קודם שעלתה לרכבת הקלה נסעה
7 המשיבה באוטובוס. בכרטיס "רב-קו" שבו החזיקה המשיבה היו ביום האירוע – כך לטענת
8 המשיבה בהתנגדות שהגישה להוצאה לפועל – שני "חוזים": חוזה "ערך צבור" וחוזה
9 "כרטיסיה". התשלום עבור הנסיעה באוטובוס נעשה באמצעות חיוב חוזה "ערך צבור".
10 לטענת המשיבה כאשר עלתה לרכבת הקלה לא הצליחה לתקף את כרטיס ה"רב-קו"
11 (השגת המשיבה, מוצג מע/3; ראו גם ס' 5 לתצהיר התמיכה בהתנגדות, מוצג מע/9, שם
12 ציינה כי מכשיר התיקוף לא הראה על תגובה). המשיבה טענה כי היות שתשלום בגין נסיעה
13 אחת מקנה מעבר חופשי בתחבורה הציבורית למשך שעתיים סברה כי מכשיר התיקוף
14 ברכבת הקלה "יודע" זאת. אין חולק כי במועד הרלבנטי לא ניתן היה לעשות שימוש בחוזי
15 נסיעה מסוג "ערך צבור" לצורך נסיעה ברכבת הקלה. הדבר אף פורסם בתחנות הרכבת
16 הקלה, בתקשורת ובמקומות נוספים. נציג מטעם המערערת – היא מפעילת הרכבת הקלה
17 – מסר למשיבה דרישת לתשלום חיוב מוגדל על סך 185.90 ₪ בטענה שנסעה ללא חוזה
18 נסיעה תקף ברכבת הקלה ובלא שתיקפה את הכרטיס כנדרש. השגה שהגישה המשיבה
19 נדחתה על ידי המערערת. המערערת הגישה בקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב ללשכת
20 ההוצאה לפועל. המשיבה הגישה התנגדות לבקשה. ההתנגדות הועברה לדיון לפני בית
21 המשפט.
22



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני: 5295530318

- 1 2. בדיון שהתקיים ביום 26.2.19 הציגה המערערת מסמכים המעידים על כך שבניגוד לטענת
2 המשיבה במועד האירוע לא היה בידה חוזה "כרטיסיה" תקף שכן מכסת הנסיעות
3 שבכרטיסיה מוצתה מספר ימים קודם לכן. המערערת הדגישה כי באותה עת לא ניתן היה
4 לעשות שימוש בחוזה "ערך צבור" לנסיעה ברכבת הקלה, כפי שפורסם ברבים. הצדדים
5 העלו טענות שונות בלא שנשמעו עדויות או נערכו חקירות. לבסוף הוסכם כי יינתן פסק דין
6 על יסוד כל מה שהוצג.
- 7
- 8 3. בית משפט קמא קבע בפסק דינו כי ביום האירוע כרטיס ה"רב-קו" של המשיבה לא היה
9 טעון בהסדר נסיעה. זאת, משום שה"כרטיסיה" שלה מוצתה מספר ימים קודם לכן וחוזה
10 "ערך צבור" לא אפשר באותה עת נסיעה ברכבת הקלה, בשל אילוצים טכניים שהביאו
11 למצב שתואר על ידי בית המשפט כבלתי רצוי (מצב זה השתנה מספר שבועות לאחר
12 האירוע). בית המשפט התייחס לעמדת משרד התחבורה, כעולה ממכתב שהוגש לו, בעניין
13 חיובים מוגדלים שהוטלו על נוסעי הרכבת הקלה על רקע החלתו המאוחרת של חוזה "ערך
14 צבור" ברכבת הקלה. במכתב צוין כי המידע בכל הנוגע לאפשרות השימוש ב"ערך צבור"
15 ברכבת הקלה פורסם ברבים, כי הנוסעים צריכים היו לכל הפחות לקרוא את המידע שפורט
16 בתחנות, כי למרות שאפשר שנוסעים מסוימים פעלו בתום לב לא ניתן לקבוע שהמערערת
17 פעלה שלא כדין בהטלת קנסות או שהיא מחויבת לוותר עליהם על הפגיעה הכלכלית
18 הנגזרת מכך, ובשים לב גם לצורך ביחיוך הציבורי ובתקינות פעילות הרכבת. לצד זאת צוין
19 כי ייתכן ויהיו מקרים חריגים שבהם ניתן יהיה לשקול ביטול חיוב מוגדל. בית המשפט
20 סבר כי עניינה של המשיבה בא בגדר החרגי. בהקשר זה ציין כי שוכנע שהמשיבה לא היתה
21 מודעת לכך שלא ניתן לשלם עבור נסיעה ברכבת הקלה בחוזה "ערך צבור", כי פעלה בתום
22 לב וכי העבירה את כרטיס ה"רב-קו" במכשיר התיקוף בסוברה שעשתה את המוטל עליה.
23 בית המשפט הוסיף כי המשיבה טעתה לחשוב שהתשלום עבור כרטיס האוטובוס מקנה לה
24 זכות נסיעה חינם ברכבת הקלה, אף שהתשלום מ"ערך צבור" לא היה אפשרי ברכבת
25 הקלה, אולם מדובר בטעות בתום לב. משכך, הורה בית המשפט על ביטול החיוב המוגדל
26 ועל סגירת תיק ההוצאה לפועל.
- 27
- 28 4. על פסק דין זה נסב הערעור שלפניי. עיינתי בכל מה שהוגש. בחנתי את כלל טענות הצדדים
29 ובכלל זה בעיקרי הטיעון שהגישו. נתתי דעתי לטענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי היום.
30 על יסוד כל אלה באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל. להלן תמצית הטעמים ביסוד
31 מסקנתי.
- 32
- 33 5. נוסע ברכבת הקלה חייב לתקף כרטיס נסיעה מכל סוג שהוא (ס' 16(ב) לפקודת מסילות
34 הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 יחד עם ס' 46(1)(ב) לפקודה); וראו גם: רע"א (מחוזי



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני : 5295530318

- 1 16-02-54924 סיטיפס בע"מ נ' זדה בפסקה 16 לפסק דינו של כבוד השופט י' מרזל
2 (14.6.2016), להלן : עניין זדה). נוסע שלא העביר את הכרטיס במתקן בהתאם להוראות
3 הדין נדרש לשלם את דמי הנסיעה "בתוספת פיצוי כספי" ששיעורו כיום 180 ₪ (יחד :
4 "החיוב המוגדל") (ס' 17(א) לפקודת מסילות הברזל יחד עם ס' 46ב(2)(א) וכן ס' 23 לתקנות
5 מסילות הברזל (הוראות שונות – מסילת ברזל מקומית), התשע"ב-2011).
- 6
- 7 6. המשיבה לא תיקפה כנדרש את כרטיס הנסיעה שלה. לדבריה שלה לא הצליחה לתקף את
8 הכרטיס (השגת המשיבה, מוצג מע/3). המשיבה טענה שלא הצליחה לתקף את כרטיס
9 ה"רב-קו" שבו החזיקה למרות שהיה בו ביום האירוע גם חוזה "כרטיסיה" (המאפשר
10 נסיעה ברכבת הקלה). בית המשפט דחה, הלכה למעשה, את טענתה זו של המערערת וקבע
11 כי חוזה "הכרטיסיה" הנטען מוצה מספר ימים קודם לנסיעה הנדונה, וממילא כי לא ניתן
12 היה לשלם באמצעותו. קביעה זו מעוגנת היטב במסמכים שהציגה המערערת (מע/5,
13 המשיבה לא חלקה על כך בדיון לפניו). עוד יש לזכור כי המשיבה עשתה שימוש ברכבת
14 הקלה לא אחת גם קודם לנסיעה הנדונה (כעולה למשל ממע/5), כי לשיטתה שלה התיקוף
15 לא צלח וכי לא ניתן חיובי חיובי. המשיבה אף לא טענה בין בהשגה שהגישה בין בהתנגדותה
16 כי לא ידעה על כך שלא ניתן היה באותה עת לשלם לנסיעה ברכבת הקלה באמצעות חוזה
17 "ערך צבור".
- 18
- 19 7. אכן, בית המשפט קבע כי המשיבה פעלה בתום לב וכי סברה בתום לב שהתשלום עבור
20 הנסיעה באוטובוס מקנה לה את הזכות לנסיעה ברכבת הקלה בלא תשלום נוסף. בית
21 המשפט לא התייחס בפסק דינו, למצער לא באורח ממשי, לנקודות העיקריות שצוינו
22 בפסקה 6 לעיל.
- 23
- 24 8. מכל מקום, בנסיבות העניין סבורני כי אין בקביעה שהמשיבה פעלה בתום לב כאמור כדי
25 להצדיק את ביטול החיוב המוגדל שהושת עליה.
- 26
- 27 כאמור לעיל, הדין קובע חובה ברורה וחד משמעית לתיקוף כרטיס הנסיעה. כפי שנפסק לא
28 אחת ביסודה של חובה זו עומדות תכליות חשובות, ובכלל זה כדי לקיים מערכת הסעת
29 המונים "פתוחה" המאפשרת נסיעה ברכבת הקלה בלא בקרה מוקדמת, באופן המקדם
30 יעילות וחוסך משאבי זמן ותורים; ועל מנת לאפשר מערכת התחשבות בין מפעילי
31 התחבורה הציבורית השונים ובינם לבין המדינה; התוצאה של העדר תיקוף היא
32 שהמערערת כבעלת היתר ההפעלה אינה מקבלת תמורה עבור הנסיעה באופן שגורם לה נזק
33 (למשל, עניין זדה, בפסקה 19, וראו גם ס' 31-32 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, מוצג
34 מע/13). החיוב המוגדל נועד לקדם תכליות אלה גם על ידי יצירת הרתעה כלפי ציבור



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני: 5295530318

1 המשתמשים ולצמצם את התופעה של נסיעה בלא תיקוף (למשל, רע"א (מחוזי י-ם) 4976-
2 01-19 סיטיפס בע"מ נ' צח בפסקה 12 לפסק דינה של כבוד השופטת ש' ליבוביץ
3 (31.7.2019), להלן: עניין צח).
4
5 על רקע האמור נפסק במקרים שונים כי לא די בכך שנוסע טעה ונמנע מלתקף את כרטיס
6 הנסיעה, אף אם פעל בתום לב, כדי להצדיק שלא להטיל עליו חיוב מוגדל.
7
8 כך, למשל, התייחס בית משפט זה למצב בו נוסע מחזיק בידיו כרטיס "חופשי חודשי",
9 כלומר הוציא מכיסו את מלוא דמי הנסיעה, אך נמנע מתיקוף הכרטיס מסיבה כלשהי. בית
10 המשפט קבע כי אף שבמצב כאמור אין מדובר בפסול מוסרי בעוצמה הדומה למצבו של
11 נוסע שעלה בלא לרכוש כרטיס, הרי שמבחינתה של המערערת נגרם לה אותו נזק כספי בשל
12 היעדר התיקוף. משכך נקבע כי קיימת מלוא ההצדקה להטלת חיוב מוגדל (ובשיעור אחיד
13 על המצבים השונים) (ת"צ (מחוזי י-ם) 12-05-37820 רז נ' סיטיפס בע"מ בפסקה 18 לפסק
14 דינה של כבוד השופטת ת' בזק-רפפורט (16.7.2015)). בעניין זדה עמד בית משפט זה על כך
15 שגם מקום בו הנוסע לא ביקש להפיק רווח כלכלי כלשהו מאי תיקוף הכרטיס, הרי שאל
16 מול תחושת אי הנוחות כלפי נוסע כאמור בשל חיובו בחיוב מוגדל עומדות התכליות
17 שביסוד עקרונות הפעלת הרכבת הקלה, וכי שיקולי הצדק רלבנטיים לא רק לנוסעים אלא
18 גם לבעל היתר ההפעלה, שאמור לקבל תמורה עבור הנסיעה על דרך של תיקוף הכרטיס
19 (שם, בפסקה 22; וראו גם בפסקאות 20-21 שם נקבע שלא היה מקום לבטל את החיוב
20 המוגדל אף שצוין שאין להטיל פסול או לייחס חוסר תום לב למי מהנוסעים שם). וכך
21 בעניין צח נפסק שאין די בתום לבה של הנוסעת – שבית המשפט לא הטיל ספק ביושרה –
22 כדי להצדיק את ביטול החיוב המוגדל שהוטל עליה (שם, בפסקה 13 סיפא ו-15).
23
24 9. בנסיבות המקרה שלפנינו אינני סבור כי יש בקביעה שהמשיבה פעלה בתום לב וכי טעתה
25 לחשוב שהתשלום עבור כרטיס האוטובוס בנסיעה שקדמה לנסיעתה ברכבת הקלה מקנה
26 לה זכות נסיעה חינם ברכבת הקלה, כדי להצדיק את ביטול החיוב המוגדל. כפי שצוין לעיל,
27 משלא נעשה תיקוף כנדרש נגרם למערערת נזק. החיוב המוגדל נועד לצמצם תופעה של
28 היעדר תיקוף ונזק כאמור. גרסתה של המשיבה באשר לחוזה "כרטיסיה" ממנו ניתן היה
29 לגבות את התשלום לא התקבלה. המשיבה לא טענה, למצער לא באורח ממשי, כי לא ידעה
30 שבמועד הרלבנטי לא ניתן לשלם על הנסיעה ברכבת הקלה באמצעות חוזה "ערך צבור"
31 ולכלל הפחות כי לא צריכה ויכולה היתה לדעת על כך, בשים לב לפרסום הרחב שנעשה בעניין
32 ולשימוש שעשתה ברכבת הקלה קודם למקרה הנדון (ואף בדיון שלפניי התייחסה המשיבה
33 לפרסום בעניין שנעשה ברכבת, שבה נסעה בעבר). בסופו של יום גם לדבריה שלה התיקוף
34 לא צלח והמכשיר לא הראה על תגובה. נוכח כל האמור לעיל, שלכך מצטרפות התכליות





בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני: 5295530318

- 1 שבבסיס חובת התיקוף, אין די בתום לבה של המשיבה במקרה דנן כדי להצדיק את ביטול
2 החיוב המוגדל. ויודגש: אין באמור כדי להטיל דופי במשיבה, להטיל ספק ביושרה או
3 חלילה כדי לקבוע שפעלה מתוך כוונה להתחמק מתשלום.
4
5 10. לפני סיום אעיר כי לא מצאתי ממש ביתר הטענות שהעלתה המשיבה.
6
7 טענת המשיבה כי בענייננו, בשונה מן המקרים שזכרו לעיל, תיקפה המשיבה את הכרטיס,
8 אינה עולה בקנה אחד עם טענתה בהשגה לפיה לא הצליחה לתקף את הכרטיס. גם את
9 הטענה כאילו בחובת התיקוף יש כדי לחייבה לשלם פעם נוספת עבור אותה נסיעה, לאחר
10 ששילמה עבור כרטיס באוטובוס, אין לקבל. במועד הרלבנטי לא ניתן היה לשלם עבור
11 נסיעה ברכבת הקלה באמצעות חוזה "ערך צבור". הדבר פורסם. ככל שחפצה המשיבה
12 בכרטיס נסיעה שיאפשר נסיעת המשך ברכבת היה עליה לשלם מראש בהסדר תשלום
13 המאפשר זאת. המשיבה טענה כי שילמה עבור הנסיעה באוטובוס מחוזה "ארנק" (על בסיס
14 מה שצוין על גבי כרטיס הנסיעה באוטובוס) ולא מחוזה "ערך צבור" שרק ביחס לאחרון
15 פורסם שאינו מאפשר נסיעה ברכבת הקלה. טענה זו מעוררת קושי. היא אינה מתיישבת
16 עם שטענה המשיבה לכתחילה בהתנגדות, שם טענה במפורש שבכרטיס ה"רב-קו" שלה
17 נכלל חוזה "ערך צבור" (ס' 2(א) למוצג מע/9). הטענה המועלית כיום לא נטענה, למצער לא
18 באורח ממשי, בבית משפט קמא. אף לא הונחה תשתית לכך שאכן קיים חוזה "ארנק"
19 השונה מחוזה "ערך צבור" כנטען. גם באמור ברע"א (מחוזי י-ם) 36064-06-17 **סיטיפס**
20 **בע"מ נ' לוי** (12.7.2017) אין כדי להועיל למשיבה. זאת מששם נקבע כממצא עובדתי –
21 וזאת בשונה מענייננו – שהנוסעת תיקפה את כרטיסה כדין. לבסוף טענה המשיבה כי הליך
22 הבקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב בעניינה בטל מן הטעם שהבקשה הוגשה למעלה
23 משנה לאחר המצאת ההתראה בעניינה, ובניגוד להוראת ס' 1א81(ג)(1) לחוק ההוצאה
24 לפועל, התשכ"ז-1967. גם טענה זו אין לקבל. היא לא הועלתה בהתנגדות לכתחילה. נראה
25 שהוראת החוק הנזכרת נחקקה על דרך של תיקון לאחר האירועים בענייננו (ולאחר מתן
26 ההתראה באמצעות מסירת דרישת התשלום). מכל מקום, המשיבה לא הציגה תימוכין לכך
27 שאפילו נפל פגם כאמור הוא מצדיק בטלות ההליך כולו (וראו הוראת ס' 1א81(ג)(2) שממנה
28 יכול להשתמע אחרת). בפרט, לא במקום שבו הוגשה התנגדות לגופם של דברים וממילא
29 נראה כי התכלית של הבאת הדברים לידיעת המשיבה-החייבת התקיימה.
30
31 11. נוכח כל האמור לעיל – דין הערעור להתקבל.
32





בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-04-26326 סיטיפס בע"מ נ' סוקולובסקי

תיק חיצוני: 5295530318

1 פסק דינו של בית משפט קמא מבוטל. תחת זאת, התביעה לסכום קצוב מתקבלת ועל
2 המשיבה לשלם למערערת את החיוב המוגדל שהוטל עליה בתוספת הפרשי ריבית והצמדה
3 כדין.

4

5 בנסיבות העניין, תישא המשיבה בהוצאות המערערת בסך המתון של 2,000 ₪. בהקשר זה
6 הבאתי בחשבון את היקף ההתדיינות אך גם את שוויו הכספי של העניין. העירבון שהפקידה
7 המערערת יוחזר לידיה באמצעות בא כוחה.

8

9 12. המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

10

11 ניתן היום, י"ד חשוון תש"פ, 12 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

12

דוד גדעון, שופט

13

14

15

16

